

Hvordan kan du gribe harmonik an i de numre du skal analysere?

- 1) Hvor lang er den harmoniske rundgang? Ofte er rundgangen på 4 takter, dvs. efter 4 takter kommer det samme akkordmønster igen.
- 2) Hvor hurtig er den harmoniske puls? 2 takter med samme akkord er langsomt, mens 2 eller flere akkorder pr takt er hurtigt (det kommer selvfølgelig an på hvor hurtig nummerets tempo er).

Blues har vi gennemgået. Akkordrundgangen er her fast 12 takter;

blues i C-dur: | C C C C / F F C C / G G C C | eller: | C F C C / F F C C / G F C G |

blues i trin: | 1 1 1 1 / 4 4 1 1 / 5 5 1 1 | eller: | 1 4 1 1 / 4 4 1 1 / 5 4 1 5 |

Akkorderne i blues defineres her ud fra de TRIN i durskalaen som de er bygget på: **C D E F G A H**

Men du kan også – og lidt nemmere – bruge **kvintcirkelen** til at finde akkorderne.

Find først din grundakkord (1. trin) på kvintcirkelen. 4. trin ligger nu umiddelbart til venstre ← og 5. trin til højre →.

Skriv nu her en blues-rundgang i G-dur:

Og én i F-dur:

.....

1., 4. og 5. trin kaldes også Tonika (**T**), Subdominant (**S**) og Dominant (**D**).

Det kaldes **funktioner** fordi akkorderne har en bestemt funktion, en bestemt rolle, i forhold til hinanden.

Tonika er vores hjemmeakkord, her vil vi ende ellers er vi ikke rigtig glade. **Dominanten** bestemmer noget, den peger nemlig meget kraftigt *hjem* på Tonika – efter en Dominant kommer en Tonika, jubii. **Subdominanten** bestemmer også lidt, og peger også hjemad, men ikke ligeså kraftigt som Dominanten.

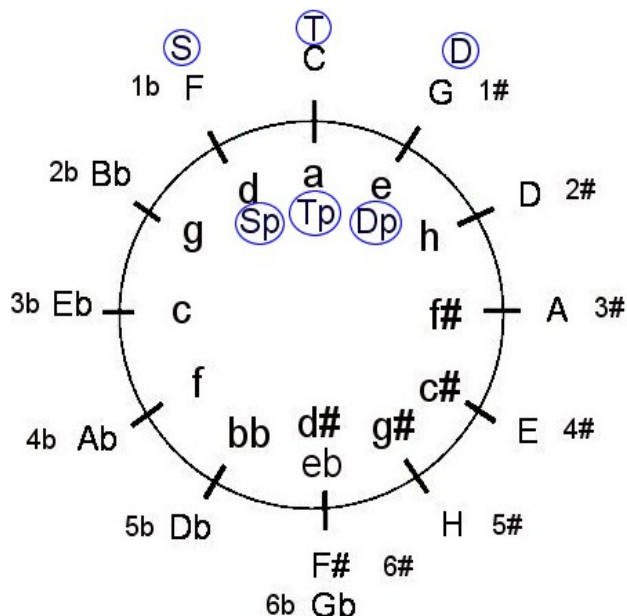
T – S – D – T kaldes en **tonal kadence**, en slutvending. Med de tre akkorder T, S & D, kan man faktisk harmonisere en hel masse sange – ikke vildt spændende, men det virker. De tre akkorder er **tæt** beslægtede, og de ligger jo også lige op og ned af hinanden på kvintcirkelen.

Funktioner kan på den måde bruges til at fortælle os noget om de akkorder der benyttes i et stykke musik. Ligger de tæt på hinanden på kvintcirkelen er de **tæt** beslægtede; ligger de langt fra hinanden er de **fjernt** beslægtede. Det er jo sådan set meget nemt.

En hel masse danske sange og pop- og rockmusik bruger akkorder der er tæt beslægtede med hinanden – det lyder nemlig godt og vi er vant til at høre de forbindelser af akkorder. Men ofte vil komponister og bands gerne have noget der lyder anderledes, og der kan ét af virkemidlerne være sammensætningen af akkorderne. Ved at bruge nogle specielle akkordsammensætninger hvor der er nogle 'fjerne' akkorder i forhold til tonearten, kan man få en interessant eller speciel effekt.

Find nu Tonika, Subdominant og Dominant i flg tonearter – brug kvintcirkelen:

	T	S	D
A-dur			
D-dur			
Eb-dur			

Lidt mere avanceret:

Andre akkorder der ikke ligger langt fra T, S & D er deres **paralleller** – nemlig de akkorder der ligger lige overfor dem i kvintcirkelen; på den anden side af cirkelen. I C-dur er A-mol parallel til C-dur (Tonikaparallel, **Tp**), D-mol er parallel til F-dur (Subdominantparallel, **Sp**) og E-mol er parallel til G-dur (Dominantparallel, **Dp**).

I **mol**-tonearter finder du T, S & D *inde* i kvintcirkelen, og parallelerne udenfor. Akkorderne ligger ellers på samme måde i forhold til hinanden (S til venstre og D til højre for T). Der er så lige den finesse at Dominanten skal laves om til dur, fordi man vil have *ledetonen*. I a-mol er tonika: Am, subdominant: Dm, men dominant: E-dur.

.....

Brug nu det du her har lært til at sige noget klogt om akkorderne i de følgende sange. Sammenlign vers & omkvæd (& intro). Er der forskel? Hvordan – hvorfor?

1. The Beatles: Day Tripper (1965) *[ingen faste fortegn]*

Vers: | C | C | C | C | F | F | C | C |

Omkvæd: | D7 | D7 | D7 | D7 | F | E7 | A | G |

2. The Doors: Light My Fire (1967) *[ingen faste fortegn]*

Intro: | G D | F Bb | Eb Ab | A | A |

Vers: | Am | F#m | x4 Omkvæd: | G A | D | G A | D H | G D | E |

3. Prince: When Doves Cry (1984) *[ingen faste fortegn]*

Vers/Omkvæd (?): | Am | Dm/a | G | E7/g# | osv

4. TV2: Det Mørke Jylland (1988) *[ingen faste fortegn]*

Intro: - break + | Am | H7/a | F/a | E/a |

Vers: | Am | H7/a | F | E | x4 Omkvæd: | Am | C | Em | F | Am | C#m | H | E |

5. Michael Jackson: Remember The Time (1995) *[forteegn: 4 b'er]*

Intro: | C7+9 | ·/· | Fm9 | ·/· | x2

Vers: | C7+9 | ·/· | Fm9 | ·/· | x2 Omkvæd: | C7+9 | ·/· | Fm9 | ·/· | x2

Kontraststykke: | Dbmaj9 | Fm9 | Dbmaj9 | Fm9 | Dbmaj9 | Fm9 | Bbm7 | C7+9 |

6. Gnags: Den Dejligste Morgen (1987) *[ingen faste fortegn]*

Vers: | C | C | C | F | F | Fm | Fm | C | C | x2

Omkvæd: | C | C/Bb | F | F | Fm | Fm | C | C | x2

Kontraststykke: | Dm | Fm | C | C | x2